

וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי בְרָחוּב נְלִין. בְּגִין דְּכָךְ הָווּ עֲבָדֵי
 אֹרְחִין דְּעֵאלִין תַּפְּן לָא הָוּה בַּר נֶשׁ
 דְּיִכְנֹשׁ לֹזֵן לְבֵיתָא, וְעַל דָּא אָמְרוּ לֹא כִי בְרָחוּב
 נְלִין. מַה כְּתִיב וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וְגו'. תָּא חֲזִי כִד
 קְדָשָׁא בְרִידָא הוּא עֲבִיד דִּינָא בְּעֵלְמָא, שְׁלִיחָא חָדָא
 עֲבִיד לִיה, וְהִשְׁתָּא חֲמִינָן תִּרֵי שְׁלוּחֵי, אֲמַאי וְכִי לָא
 סְגִי בְחַד. אֲלָא חַד הָוּה, וּמַה דְּאָמַר תִּרֵי (הַכִּי הוּא וְדָא
 בְּגִין דְּחַד) חַד הָוּה לְאַפְקָא לִיה לְלוֹט וּלְשׁוּבָא לִיה, וְחַד
 לְמַהֲפֹךְ לְקַרְתָּא וּלְחַבְלָא אֲרַעָא, וּבְגִין כִּךְ אֲשְׁתַּאֲר

חַד: (דף קז ע"א):

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם

רַבִּי פִתַח בְּהַאי קְרָא (שׁוּפְטִים ג) וְאַלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִנִּיחַ יְיָ לְנַפְשׁוֹת בָּם
 אֶת יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי חֲזִי הָוִית בְּהַהוּא עֲלָמָא (ולִית עֲלָמָא) קָאִים
 (ד"א וְלִית מַעְלָה) אֲלָא בְּאֲנָוִן (דף קז ע"ב) דְּשְׁלִיטִין עַל רַעוּתָא דְלַבְהוֹן

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

בְּאֲחָד? אֲלָא אֲחָד הָיָה, וּמַה שְׂאָמַר
 שְׁנַיִם (כִּךְ זֶה וְדָא, מְשׁוּם שְׂאָחַד) – אֲחָד הָיָה
 לְהוֹצִיא אֶת לוֹט וּלְהַצִּילוֹ, וְאֲחָד לְהַפְּךְ
 אֶת הָעִיר וּלְהַשְׁחִית אֶת הָאָרֶץ, וּלְכַךְ
 נִשְׁאָר אֲחָד.

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם

רַבִּי פִתַח בְּפִסְוֹק זֶה, (שׁוּפְטִים ג) וְאַלֶּה
 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִנִּיחַ ה' לְנַפְשׁוֹת בָּם אֶת
 יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי, רְאִיתִי בְּאוֹתוֹ עוֹלָם,
 וְאִין הֶעֱלָם עוֹמֵד וְאִין מַעְלָהוּ אֲלָא בְּאוֹתוֹם

רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם,
 כְּדֵי שְׁלֹא יֵדְעוּ בְּהֶם בְּנֵי הָאָדָם.

וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי בְרָחוּב נְלִין. מְשׁוּם
 שְׂכָךְ הָיוּ עוֹשִׂים: אֹרְחִים שְׁנַכְנְסִים
 לְשֶׁב, לֹא הָיָה בֵּן אָדָם שְׁיִכְנִיסם לְבֵית.
 וְעַל זֶה אָמְרוּ, לֹא כִי בְרָחוּב נְלִין. מַה
 בְּתוּב? וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וְגו'. בַּא רְאָה,
 בְּשִׁהֲקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דִין בְּעוֹלָם,
 שְׁלִיחַ אֲחָד עוֹשֶׂה אוֹתוֹ, וְכַעַת רְאִינוּ
 שְׁנֵי שְׁלִיחִים, לְמַה? וְכִי לֹא מִסְפִּיק

שנאמר (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו וגו'. אמר רב יהודה למה זכה יוסף לאותה המעלה והמלכות, בשביל שבבש יצרו. דתנינן כל הכובש את יצרו מלכותא דשמיא אחיל עליה.

דאמר רב אחא לא ברא הקדוש ברוך הוא ליצר הרע אלא לנסות בו בני אדם. ומי בעי קדשא בריך הוא לנסותא בבני נשא. אין. דאמר רב אחא מנא לן מדכתוב, (דברים יג) כי יקום בקרבך נביא וגו' ובא האות והמופת וגו' כי מנסה יי אלהיכם וגו'. ולמה בעי נסותא דהא כל עובדוי דבר נש אתגלי קמיה, אלא שלא לתת פתחון פה לבני אדם. ראה מה כתיב ולוט יושב בשער סדום, דהוה יתיב לנסותא לברייתא.

אמר רבי יצחק מאי דכתיב (ישעיה נז) וחרשעים פים נגרש וגו'. אפלו בשעת דינו של רשע הוא מעז פניו ואזי הוא ברשעתו קיים, ראה מה כתיב טרם ישכבו וגו'. אמר רבי יצחק בשם שפרא קדשא בריך הוא גן עדן בארץ כד ברא גיהנם בארץ. וכשם שפרא גן עדן למעלה כד ברא גיהנם למעלה.

לשון הקודש

צריך נסיון, שהרי כל מעשי בני אדם גלויים לפניו? אלא שלא לתן פתחון פה לבני אדם. ראה מה כתוב? ולוט יושב בשער סדום, שהיה יושב לנסות את הבריות.

אמר רבי יצחק, מהו שכתוב (ישעיה נז) וחרשעים פים נגרש וגו'? אפלו בשעת דינו של רשע הוא מעז פניו, ואזי הוא ברשעתו קיים. ראה מה כתוב, טרם ישכבו וגו'. אמר רבי יצחק, בשם שפרא הקדוש ברוך הוא גן עדן בארץ - כד ברא גיהנם בארץ. וכשם שפרא גן עדן למעלה - כד ברא גיהנם למעלה.

ששולטים על רצון לבם, שנאמר (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו וגו'. אמר רב יהודה, למה זכה יוסף לאותה המעלה והמלכות? בשביל שבבש יצרו. ששנינו, כל הכובש את יצרו, מחיל עליו את מלכות השמים.

שנאמר רב אחא, לא ברא הקדוש ברוך הוא את היצר הרע אלא לנסות בו בני אדם. והאם רוצה הקדוש ברוך הוא לנסות בני אדם? בן. שנאמר רב אחא, מנין לנו? משכתוב (דברים יג) כי יקום בקרבך נביא וגו' ובא האות והמופת וגו', כי מנסה ה' אלהיכם וגו'. ולמה

גַּן עֵדֶן בְּאֶרֶץ דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וַיִּטַע יי אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדֶן וְגו'. גֵּיהֶנֶם
בְּאֶרֶץ דְּכַתִּיב, (איוב י) אֶרֶץ עֵיפֹתָה כְּמוֹ אֹפֶל וְגו'. גַּן עֵדֶן לְמַעְלָה
דְּכַתִּיב, (שמואל א כה) וְהִיתָה נַפְשׁ אֲדֹנָי צְרוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת ה'
אֱלֹהִיךָ וּכְתִיב, (קהלת יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה.

גֵּיהֶנֶם לְמַעְלָה דְּכַתִּיב וְאֵת נַפְשׁ אִיבִידָּהּ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקַּלְעֵ. גַּן
עֵדֶן לְמַטָּה כַּדְּקָאֲמָרֵן. גַּן עֵדֶן לְמַעְלָה לְנִשְׁמָתָן שֶׁל צַדִּיקִים
גְּמוּרִים לְהִיּוֹת נְזוּנִין מֵאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁל מַעְלָה. גֵּיהֶנֶם לְמַטָּה לְאוֹתָם
הַרְשָׁעִים (דִּישְׂרָאֵל) שֶׁלֹּא קִבְּלוּ בְּרִית מִיְלָה וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְדָתוֹ וְלֹא שָׁמְרוּ שַׁבַּת, וְאֵלּוּ הֵם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת
שְׂגֵדוֹנִים בְּאֵשׁ, שְׁנַאֲמַר (יחזקאל טו) מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם וְגו'.
וּכְתִיב (ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָנָי הָאֲנָשִׁים וְגו'.

גֵּיהֶנֶם לְמַעְלָה לְאוֹתָם פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁעָבְרוּ עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא
חָזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׂדוּחִים אוֹתָם לַחוּץ עַד שִׁיקְבְּלוּ עֲנָשָׁם.
וְהוֹלְכִים וְסוֹבְבִים כָּל הָעוֹלָם שְׁנַאֲמַר (תהלים יב) סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן.
וְשָׁם נְדוּנִים שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ, לְאַחַר כֵּן מְדוּרָם עִם אוֹתָם שִׁיקְבְּלוּ
עֲנָשָׁם בְּמוֹתָם (דף ק"ז ע"א) כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַמְּקוֹם הֲרָאוּ לוֹ.

לשון הקודש

הַרְשָׁעִים וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא קִבְּלוּ בְּרִית
מִיְלָה וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּקַבְּ"ה וְדָתוֹ וְלֹא
שָׁמְרוּ שַׁבַּת, וְאֵלּוּ הֵם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמְזֻלוֹת שְׂגֵדוֹנִים בְּאֵשׁ, שְׁנַאֲמַר (יחזקאל טו)
מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם וְגו', וּכְתוּב
(ישעיה סו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָנָי הָאֲנָשִׁים וְגו'.
גֵּיהֶנֶם לְמַעְלָה לְאוֹתָם פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל
שֶׁעָבְרוּ עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא חָזְרוּ
בְּתִשׁוּבָה, שְׂדוּחִים אוֹתָם לַחוּץ עַד
שִׁיקְבְּלוּ עֲנָשָׁם, וְהוֹלְכִים וְסוֹבְבִים כָּל
הָעוֹלָם, שְׁנַאֲמַר (תהלים יב) סָבִיב רְשָׁעִים
יִתְהַלְכוּן. וְשָׁם נְדוּנִים שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ.

גַּן עֵדֶן בְּאֶרֶץ, שְׁכַתוֹב (בראשית ב) וַיִּטַע ה'
אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדֶן וְגו'. גֵּיהֶנֶם בְּאֶרֶץ,
שְׁכַתוֹב (איוב י) אֶרֶץ עֵיפֹתָה כְּמוֹ אֹפֶל וְגו'.
גַּן עֵדֶן לְמַעְלָה, שְׁכַתוֹב (שמואל א-כה) וְהִיתָה
נַפְשׁ אֲדֹנָי צְרוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת ה'
אֱלֹהִיךָ, וּכְתוּב (קהלת יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה.

גֵּיהֶנֶם לְמַעְלָה, שְׁכַתוֹב וְאֵת נַפְשׁ אִיבִידָּהּ
יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקַּלְעֵ. גַּן עֵדֶן לְמַטָּה,
כְּמוֹ שְׁאֲמָרֵנוּ. גַּן עֵדֶן לְמַעְלָה לְנִשְׁמָתָן
שֶׁל צַדִּיקִים גְּמוּרִים לְהִיּוֹת נְזוּנִים מֵאוֹר
הַגְּדוֹל שֶׁל מַעְלָה. גֵּיהֶנֶם לְמַטָּה לְאוֹתָם

והרשעים של העובדי כוכבים ומזלות נדונים תמיד באש ובמים ושוב אינם עולים שנאמר ואשם לא תכבה. משפט הרשעים בגיהנם כמה דכתיב וי המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש וגו' ושוב אינם עולים ולא יקומו ליום הדין שנאמר (דברים כט) אשר הפך יי באפו ובחמתו, באפו בעולם הזה. ובחמתו בעולם הבא.

אמר רבי יצחק כהאי גוונא אית גן עדן למעלה ואית גן עדן למטה. אית גיהנם למטה ואית גיהנם למעלה. אמר רבי יעקב הרשעים שקלקלו ברית מילה שבהם וחללו שבת בפרהסיא וחללו את המועדות ושכפרו בתורה ושכפרו בתחית המתים וכדומה להם יורדים לגיהנם שלמטה ונדונים שם ושוב אינם עולים.

אבל יקומו ליום הדין ויקומו לתחית המתים, ועליהם נאמר (דניאל יב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם וגו'. ועליהם נאמר (ישעיה סו) והיו דראון לכל בשר. מה דראון, דיי ראון,

לשון הקודש

למעלה ויש גן עדן למטה. יש גיהנם למטה ויש גיהנם למעלה. אמר רבי יעקב, הרשעים שקלקלו ברית מילה שבהם וחללו שבת בפרהסיא וחללו את המועדות ושכפרו בתורה ושכפרו בתחית המתים וכדומה להם, יורדים לגיהנם שלמטה ונדונים שם, ושוב אינם עולים.

אבל יקומו ליום הדין ויקומו לתחית המתים, ועליהם נאמר (דניאל יב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם וגו', ועליהם נאמר (ישעיה סו) והיו דראון לכל בשר. מהו דראון? די ראון, שהכל

לאחר בן מדורם עם אותם שקבלו ענשם במותם, כל אחד ואחד כפי המקום הראוי לו.

והרשעים של העובדי כוכבים ומזלות נדונים תמיד באש ובמים ושוב אינם עולים, שנאמר ואשם לא תכבה. משפט הרשעים בגיהנם כמו שכתוב וה' המטיר על סדם ועל עמורה גפרית ואש וגו', ושוב אינם עולים, ולא יקומו ליום הדין, שנאמר (דברים כט) אשר הפך ה' באפו ובחמתו. באפו – בעולם הזה. ובחמתו – בעולם הבא.

אמר רבי יצחק, כמו זה יש גן עדן

שֶׁהַכֹּל יֹאמְרוּ דַּי בְּרֵאֵיִתָּם. וְעַל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל נֶאֱמַר (ישעיה
 ס) וְעַמֶּד בְּלֹם צְדִיקִים וְגו'. (ע"כ מדרש הנעלם).

וַיִּי הַמְטִיר עַל סְדוּם וְעַל עַמּוֹרָה וְגו'. רַבִּי חֵיִיא
 פִּתַּח (ישעיה יג) הִנֵּה יוֹם יִי בָּא אֲכֹזְרֵי וְגו'. הִנֵּה יוֹם
 יִי בָּא, דָּא בִּי דִינָא לְתַתָּא. בָּא כְּמָה דְאַתְמָר. הַפָּאָה
 אֵלֵי עָשׂוּ. בְּגוּן דְּלֹא עֶבֶד דִּינָא עַד דְּעָאֵל וְנָטִיל
 רְשׁוֹ, בְּגוּנָא דָּא קַץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנֵי.

דְּבַר אַחַר הִנֵּה יוֹם יִי בָּא. דָּא הוּא מְתַבְּלָא לְתַתָּא
 כִּד נָטִיל נִשְׁמַתָּא, בְּגִינֵי כֶּךָ אֲכֹזְרֵי וְעֵבְרָה.
 לְשׁוּם הָאָרֶץ לְשִׁמָּה, דָּא סְדוּם וְעַמּוֹרָה. וְחַטָּאֵיהָ (דף
 קז ע"ב) יִשְׁמִיד מִמֶּנָּה. אֵלֵין יִתְבִּי אֲרַעָא. מַה כְּתִיב
 בְּתַרְיָה כִּי כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וּכְסִילֵיהֶם וְגו'. דְּהָא מִן
 שְׂמִיָּא אֲמַטָּר עֲלֵיהוֹן אֲשָׂא, וְאַעֲבַר לֹון מִן עֲלְמָא.
 לְבַתָּר מַה כְּתִיב אוֹקִיר אֲנוּשׁ מִפּוֹ וְגו'. דָּא אֲבַרְהָם

לשון הקודש

לְפָנֵי.

דְּבַר אַחַר הִנֵּה יוֹם ה' בָּא - זְהוּ
 הַמְשָׁחִית שְׁלֵמָטָה כְּשֶׁנּוֹטֵל אֶת הַנְּשָׁמָה,
 מִשׁוּם כֶּךָ אֲכֹזְרֵי וְעֵבְרָה. לְשׁוּם הָאָרֶץ
 לְשִׁמָּה - זוֹ סְדוּם וְעַמּוֹרָה. וְחַטָּאֵיהָ יִשְׁמִיד
 מִמֶּנָּה - אֵלֵין יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ. מַה כְּתִיב
 אַחֲרָיו? כִּי כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וּכְסִילֵיהֶם וְגו'.
 שְׁהָרֵי מִהַשָּׁמַיִם הַמְטִיר עֲלֵיהֶם אֵשׁ
 וְהַעֲבִירָם מִהָעוֹלָם. אַחַר כֶּךָ מַה כְּתִיב?

יֹאמְרוּ דַּי בְּרֵאֵיִתָּם. וְעַל הַצְּדִיקִים
 שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל נֶאֱמַר (שם ס) וְעַמֶּד בְּלֹם
 צְדִיקִים וְגו'. (ע"כ מדרש הנעלם).

זְהוּ הַמְטִיר עַל סְדוּם וְעַל עַמּוֹרָה וְגו'. רַבִּי
 חֵיִיא פִּתַּח, (ישעיה יג) הִנֵּה יוֹם ה' בָּא אֲכֹזְרֵי
 וְגו'. הִנֵּה יוֹם ה' בָּא - זְהוּ בֵּית דִּין
 שְׁלֵמָטָה. בָּא - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הַפָּאָה אֵלֵי
 עָשׂוּ. מִשׁוּם שְׁלֵא עוֹשֶׂה דִּין עַד שֶׁנִּכְנַס
 וְנּוֹטֵל רְשׁוֹת. כְּמוֹ זְהוּ קַץ כָּל בָּשָׂר בָּא

דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְלִיק לִיהַ עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹקִים לוֹן לְהַנִּי קְרָאִי בְּיוֹמָא דְאִתְחַרַּב
בֵּי מַקְדָּשָׁא, דְּבַתְּהוּא יוֹמָא אִתְחַשְׁבוּ עַלְאִי
וְתַתְּאִי, וְאִתְחַשְׁבוּן שְׁמַיָּא וְכוּכְבֵּיָא. רַבִּי אֶלְעָזָר מוֹקִים
לְהַנִּי קְרָאִי בְּיוֹמָא דְיוֹקִים קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל מֵעַפְרָא, וְהַהוּא יוֹמָא יִתְיַדַע לְעֵילָא וְתַתְּא,
דְּכַתִּיב, (זכריה יד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע לֵיָי. וְהַהוּא
יוֹמָא יוֹמָא דְנוֹקְמָא אִיהוּ, דְזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְנִקְמָא מִשְׁאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.

וְכַד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַעֲבִיד נוֹקְמִין בְּשְׂאָר עַמִּין
עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, כִּדִּין אוֹקִיר
אַנוּשׁ מִפְּזוּ דָּא מְלַפָּא מְשִׁיחָא דִּיסְתַּלְק וַיִּתְיַקֵּר עַל
כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא יִפְלַחוּן וַיִּסְגְּדוּן קַמִּיהַ

לשון הקודש

ואותו יום נודע למעלה ולמטה, שכתוב
(זכריה יד) והיה יום אחד הוא יודע לה.
ואותו היום הוא יום נקמה, שעתיד
הקדוש ברוך הוא לנקם משאר העמים
עובדי עבודת כוכבים ומזלות.

ובשעתקדוש ברוך הוא יעשה נקמות
בשאר העמים עובדי כוכבים ומזלות, אז
אוקיר אנוש מפזו - זה מלך המשיח
שיתעלה ויתכבד על כל בני העולם, וכל

אוקיר אנוש מפזו וגו'. זה אברהם
שהקדוש ברוך הוא העלה אותו על כל
בני העולם.

רבי יהודה הקים את הפסוקים הללו
ביום שנחרב בית המקדש, שבאותו
היום חשבו עליונים ותחתונים וחשבו
שמים וכוכבים. רבי אלעזר מבאר את
הפסוקים הללו ביום שיקים הקדוש
ברוך הוא את כנסת ישראל מהעפר,

דְּכַתִּיב, (תהלים עב) לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים וְגו' מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ
 וְגו'. תָּא חֲזִי, אָף עַל גַּב דְּנִבּוּאָה דָּא אֲתָמַר עַל כָּבֵל,
 כְּבֹלָא אֲתָמַר. דִּהָא חֲמִינָן בְּהַאי פְּרִשְׁתָּא דְכַתִּיב כִּי
 יִרְחֹם יְיָ אֶת יַעֲקֹב. וְכַתִּיב וּלְקַחֲוֹם עַמִּים וְהִבְיָאוֹם
 אֶל מְקוֹמָם.

וַיִּי הַמְטִיר עַל סְדוֹם. דָּא דְרָגָא דְבֵי דִינָא לְתַתָּא
 דְנָטִיל רְשׁוֹ מֵעִילָא. רַבִּי יַצְחָק אָמַר דְּעַבְדֵּי דִינָא
 בְּרַחֲמֵי. דְכַתִּיב מֵאֵת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם. בְּגִין לְאַשְׁתַּכַּח
 דִּינָא בְּרַחֲמֵי. וְאִי תִימָא מָאִי רַחֲמֵי הָכָא דְכַתִּיב וַיְהִי
 בְּשַׁחַת אֱלֹהִים אֶת עָרֵי הַכֶּפֶר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת
 אַבְרָהָם וְגו'. וּלְבַתֵּר נִפְקוּ מֵיְהִי תֵרִין אוֹמִין שְׁלַמִּין,
 וְזָכָה דְנִפְיָק מֵיְהִי דְדוּד וּשְׁלַמָּה מְלַכָּא.

חֲמִי מַה כְּתִיב וַיְהִי כְהוֹצִיאֶם אוֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר
 וְגו'. תָּא חֲזִי בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא שְׂרִי בְּעִלְמָא, הָא

לשון הקודש

יַצְחָק אָמַר, שְׁעוּשָׁה תִדִּין בְּרַחֲמִים,
 שְׁכַתוּב מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם, כְּדִי לְהַמְצִיא
 דִּין עִם רַחֲמִים. וְאִם תֹּאמַר מַה הַרְחֲמִים
 כָּאֵן? שְׁכַתוּב וַיְהִי בְשַׁחַת אֱלֹהִים אֶת
 עָרֵי הַכֶּפֶר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וְגו'.
 וְאַחַר כֵּן יִצְחָק מְסַנּוּ שְׁתֵּי אֲמוֹת שְׁלַמוֹת
 וְזָכָה שְׁיִצְא מִסְּנֹו דְדוּד וּשְׁלַמָּה הַמְלִיךְ.

רָאָה מַה פְּתוּב? וַיְהִי כְהוֹצִיאֶם אוֹתָם
 הַחוּצָה וַיֹּאמֶר בֹּא רָאָה, בְּשַׁעֲהַ שְׁחָדִין

בְּנֵי הָעוֹלָם וְעַבְדוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנָיו,
 שְׁכַתוּב (תהלים עב) לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים וְגו'
 מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְגו'. בֹּא רָאָה, אָף עַל גַּב
 שְׁנִבּוּאָה זוֹ נִאֲמָרָה עַל כָּבֵל – כָּבֵל זֶה
 נִאֲמַר. שְׁחָרֵי רְאִינוּ בְּפִרְשָׁה זוֹ שְׁכַתוּב
 כִּי יִרְחֹם ה' אֶת יַעֲקֹב, וְכַתוּב וּלְקַחֲוֹם
 עַמִּים וְהִבְיָאוֹם אֶל מְקוֹמָם.

וְה' הַמְטִיר עַל סְדוֹם – זוֹ הַדְרָגָה שֶׁל בֵּית
 דִּין שְׁלַמָּה שְׁנוּטֵל רְשׁוֹת מִלְמַעְלָה. רַבִּי